

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

25 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Guzun Ion și Catan Liliana,

a examinat, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Bargan Stela în numele inculpatului, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Chișinău din 07 septembrie 2018 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2018, în cauza penală în privința lui

*Sîrbu Andrei Xxxxx, născut la xxxxx,
originar și domiciliat în r-nul Xxxxx, s. Xxxxx,
str. Xxxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

- 1. prima instanță: 19.06.2017 – 05.09.2018;*
- 2. instanța de apel: 24.09.2018 – 18.12.2018;*
- 3. instanța de recurs: 03.07.2020 – 25.11.2020.*

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 05 septembrie 2018, Sîrbu Andrei a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 325 alin. (1) Cod penal și în baza acestei norme i s-a aplicat pedeapsă principală sub formă de închisoare pe un termen de 1 (un) an și 3 (trei) luni în penitenciar de tip semiînchis, cu calcularea termenului din momentul reținerii efective a condamnatului, precum și o pedeapsă complementară obligatorie sub formă de amendă în cuantum de 2000 u.c., ceea ce constituie (o sută mii lei) în contul statului.

2. Pentru a se pronunța sentința, instanța de fond a constatat în fapt că, Sîrbu Andrei la 22 februarie 2017, aflându-se la volanul automobilului de model Skoda Octavia, n/î xxxxx, care se deplasa cu viteză sporită și conducând într-o manieră neadecvată a fost stopat în mun. Chișinău, la intersecția străzilor Calea Orheiului de către echipajul MAI nr. 9732, care era compus din ofițerii de patrulare ai INP – Gaidibadi Andrei și Josan David. În timpul discuției cu Sîrbu Andrei, din motiv că a simțit miros puternic de

alcool de la acesta, ofițerul de patrulare Josan David i-a propus să-l însoțească la sediul brigăzii de patrulare de pe str. Octavian Goga nr. 18, mun. Chișinău, pentru a fi supus testării alcooscopice. În aceste condiții, în fața unității de patrulare, rămânând în automobilul de serviciu al INP împreună cu ofițerul de patrulare a INP Gaidibadi Andrei, Sîrbu Andrei i-a oferit personal și insistent ofițerului de patrulare Gaidibadi Andrei, care are calitatea de persoană publică în virtutea prevederilor art. 123 alin. (2) din Codul penal, bani care nu i se cuvin în sumă de 1000 lei, pentru a nu pomi procedura de documentare a conducerii mijlocului de transport în stare de ebrietate și a nu trece testarea alcooscopică.

Consecvent, în ședința instanței de fond, inculpatul Sîrbu Andrei a declarat că îi sunt cunoscute probele administrate în cadrul urmăririi penale, recunoaște vinovăția în comiterea infracțiunii care îi este incriminată și nu dorește administrarea altor probe. În acest sens, în conformitate cu art. 364¹ alin. (1) Cod de procedură penală, a depus o cerere prin care a solicitat examinarea cauzei în baza probelor administrate în cadrul urmăririi penale.

Astfel, cauza penală de învinuire a lui Sîrbu Andrei de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 325 alin. (1) Cod penal a fost examinată în ordinea stabilită de art. 364¹ alin. (1) Cod de procedură penală.

3. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul Negru Olesea în numele inculpatului, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței contestate în partea stabilirii pedepsei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care în privința inculpatului să fie aplicată o pedeapsă mai blândă, cu suspendarea condiționată și stabilirea unui termen de probațiune.

3.1. În motivarea apelului depus, apărătorul a indicat că Sîrbu Andrei vina în comiterea faptei lui imputate a recunoscut, a contribuit activ la elucidarea circumstanțelor cauzei penale, a manifestat căința activă. Anterior în vizorul organelor de drept nu a fost. Cauza penală de învinuire a sa a fost examinată în ordinea prevăzută de art. 364¹ alin. (1) Cod de procedură penală. În circumstanțele enunțate a considerat că pedeapsa aplicată este una disproporționat de aspră, instanța la individualizarea pedepsei urma să constate posibilitatea reeducării inculpatului fără izolarea lui de societate, ținându-se cont de circumstanțele cauzei, de atitudinea inculpatului față de fapta comisă, de circumstanțele ce caracterizează persoana acestuia, de gravitatea faptei comise și de consecințele acesteia.

Totalitatea circumstanțelor sus invocate susțin că dau temei de a constata posibilitatea corectării inculpatului prin aplicarea unei pedepse cu suspendarea condiționată a executării pedepsei și a solicitat instanței de a-i acorda șansa de a demonstra justificarea încrederii acordate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie

2018, a fost respins, ca nefondat, apelul declarat de avocatul Negru Olesea în numele inculpatului, cu menținerea sentinței.

4.1. În motivarea soluției sale instanța de apel a menționat că, la pronunțarea sentinței, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a tras concluzia că inculpatul a săvârșit anume infracțiunea pentru care a fost condamnat.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

De asemenea, instanța de apel a considerat că instanța de judecată a ținut cont, la stabilirea categoriei și a măsurii de pedeapsă inculpatei, de toate circumstanțele reale și personale privind individualizarea pedepsei, aplicându-i o pedeapsă corectă, echitabilă și legală.

Astfel, instanța de apel a reținut că inculpatul Sîrbu Andrei în instanța de fond a confirmat dorința sa și în mod procesual, înaintând în instanță o cerere privind recunoașterea probelor din rechizitoriu, oformată în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, acord ce prevede examinarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală fiind consemnat și în procesul-verbal al ședinței de judecată.

Privitor la argumentele apelantei în vederea aplicării unei pedepse mai blânde în privința inculpatului, instanța de apel a conchis următoarele.

Astfel, la numirea tipului și măsurii de pedeapsă inculpatului Sîrbu Andrei, instanța de fond deși a reiterat prevederile art. art. 6, 7, 61, 75 - 78 Cod penal, nu a le-a aplicat corespunzător.

Astfel, instanța de apel, la individualizarea, stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului, a ținut cont de prevederile art. art. 7, 61, 75 Cod penal și anume de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei acestuia precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

La caz, instanța a stabilit că fapta incriminată de art. 325 alin. (1) Cod penal, este pedepsită cu închisoare de până la 6 ani cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale.

În conformitate cu art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de o reducere cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu

închisoare, cu muncă neremunerată în folosul comunității și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă. Dacă pedeapsa prevăzută de lege este detențiunea pe viață, se aplică pedeapsa închisorii de 30 de ani.

Instanța de judecată a reținut că infracțiunea stabilită de art. 325 alin. (1) Cod penal, prezintă un pericol deosebit de grav pentru societate, deoarece se manifestă în structurile autorităților statului, a puterii și serviciilor publice și subminează activitatea acestora, contribuie la discreditarea autorității statale în ochii societății.

Având în vedere circumstanțele descrise, menționate anterior, cu referire la prevederile art. 325 alin. (1) Cod penal, ținând cont de personalitatea inculpatului Sîrbu Andrei, care anterior nu a mai fost atras la răspundere penală, luînd în calcul noile limite ale pedepsei principale stabilite prin aplicarea coroborată a art. 325 alin. (1) și art. 364¹ alin. (1) Cod de procedură penală, și anume limita minimă de 3 luni închisoare (art. 70 alin. (2) Cod penal) și limita maximă 4 ani închisoare (6 ani - 1/3 din 6 ani), precum și limitele pedepsei complementare obligatorii amenda, instanța de fond, întemeiat a conchis de a-i stabili lui Sîrbu Andrei, pentru comiterea de către acesta a infracțiunii stabilite de art. 325 alin. (1) Cod penal, o pedeapsă principală sub formă de închisoare pe un termen de 1 (un) an și 3 (trei) luni în penitenciar de tip semiînchis, cu calcularea termenului din momentul reținerii efective a condamnatului, precum și o pedeapsă complementară obligatorie sub formă de amendă în cuantum de 2000 u.c., ceea ce constituie (una sută mii) lei în contul statului.

În acest sens, instanța de apel a respins solicitarea apărării privind aplicarea unei pedepse penale cu aplicarea art. 90 Cod penal, or din materiale cauzei rezultă că după ședința de judecată din 26 septembrie 2017, inculpatul Sîrbu Andrei nu s-a mai prezentat în instanță, fiind dispusă aducerea silită în privința acestuia. Potrivit raportului prezentat de inspectorul superior al SP Căușeni cet. Sîrbu Nicolai este plecat în Federația Rusă.

Astfel, nu au fost stabilite careva temeieri care ar determina aplicarea în privința inculpatului Sîrbu Andrei a prevederilor art. 90 Cod penal. Din contra, s-a reținut că prin părăsirea teritoriului țării acesta a manifestat dezinteres față de soluția instanței de - judecată și a încălcat obligațiile care-i revin potrivit prevederilor art. 66 Cod de procedură penală. La fel, s-a reținut că în condițiile plecării inculpatului de sub jurisdicția Republicii Moldova supravegherea unor eventuale condiții stabilite conform art. 90 Cod penal, va fi imposibilă.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Bargan Stela în numele inculpatului, prin care solicită casarea hotărârilor judecătorești a instanțelor inferioare, cu emiterea unei hotărâri de achitare în privința lui Sîrbu Andrei.

În argumentarea recursului declarat invocă următoarele:

- acțiunile inculpatului Sirbu Andrei nu se încadrează în prevederile legale prevăzute la art. 325 alin. (1) Cod penal, și anume din declarațiile făcute conform înregistrării audio efectuate, precum că a promis și i-a oferit în mod insistent ofițerului de patrulare Gaidibabi Andrei mijloace bănești în sumă de 1 000 lei;

- din convorbirea înregistrată audio de către Gaidibabi Andrei nu rezultă faptul că inculpatul Sirbu Andrei a interpretat acțiuni de corupere activă a ofițerului de patrulare, din declarațiile făcute de către el nu constituie promisiunea reală și anume angajamentul său de a-i transmite eventualului corupător mijloace bănești pentru a nu efectua testarea alcooscopică și de a nu porni procedura de documentarea cazului de conducere a mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică;

- este evident faptul că în convorbirea audio înregistraată de ofițerul de patrulare și anume conținutul suportului electronic de tip: DVD model „Omega” și prezentat ca probă în instanța de judecată nu rezultă faptul că în acțiunile inculpatului Sîrbu Andrei constituie o faptă prejudiciabilă și anume acea promisiune, pe care și-o asuma față de eventualul corupător de a-i transmite anumite bunuri, cât și acțiunile de a oferi în mod insistent lui Gaidibabi Andrei a mijloacelor bănești în valoare de 1 000 lei.

Din cele menționate inculpatul Sirbu Andrei nu și-a asumat nici un angajament real și serios de a promite lui Gaidibabi Andrei ca persoană publică și de a-i oferi anumite bunuri;

- din dialogul înregistrat dintre inculpatul Sîrbu Andrei și Gaidibabi Andrei, și anume cuvintele menționate de Sîrbu Andrei nu au trăsăturile unei promisiuni serioase conform prevederilor legale, ci sunt niște exprimări vagi, imposibile de realizat.

În baza celor expuse cu certitudine se poate afirma că la caz este prezentă netemeinicia acuzării referitor la prezența în acțiunile inculpatului Sîrbu Andrei a coruperei active;

- cele invocate de către acuzator, au un caracter de presupunere și de fapt sunt lipsite de careva bază probantă în sensul prezenței la inculpatul Sîrbu Andrei intenției de a corupe și anume prin promisiunea de a oferi, cât și oferirea nemijlocită a unor bunuri unei persoane publice, așa cum rezultă din declarațiilor martorilor Gaidibabi Andrei și Josan David.

Este evident faptul că la aceasta cauză penală nu au fost administrate probe directe, ce ar confirma vinovația inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 325 alin. (1) Cod penal.

Prin probele administrate - declarațiile martorului Gaidibabi Andrei - ofițer de patrulare, care activa în sectorul Rîșcani, mun. Chișinău în echipajul MAI 9732,

declarațiile martorului Josan David, care activa la fel în sectorul Rîșcani, mun. Chișinău în echipajul MAI 9732 și înregistrarea în format audio a suportului electronic de tip: DVD model „Omega” nu dovedesc pe deplin că acțiunile inculpatului Sîrbu Andrei constituie componenta infracțiunea de corupere activă;

- atât instanța de fond, cât și cea de apel urma a nu se limita să preia în exclusivitate poziția incriminatorie a acuzatorului de stat la motivarea soluțiilor pronunțate la acest caz, în lipsa unei analize minuțioase a probelor administrate, unde e evident faptul că în acțiunile inculpatului Sîrbu Andrei nu se întrunesc elementele constitutive ale componentei de infracțiune prevăzute de art. 325 alin. (1) Cod penal.

6. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului părții apărării, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

7. Verificând argumentele recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal consideră, că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Instanța de recurs, potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.

În conformitate cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală (în red. 05.04.2012), termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Conform materialelor dosarului, la pronunțarea dispozitivului deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2018, avocatul inculpatului – Negru Olesea a fost prezent și totodată a fost informat că pronunțarea deciziei motivate va avea loc pe data de 15 ianuarie 2019 (f.d. 203-205, vol. I), acesta ne reprezentându-se la data pronunțării deciziei motivate în instanța de apel (f. d. 206, vol. I), fără motive întemeiate. Conform scrisorii din 15 ianuarie 2019 a fost transmisă copia deciziei instanței de apel în adresa inculpatului și avocatului (f.d. 216, vol. I)

În atare împrejurări, termenul de declarare a recursului împotriva deciziei instanței de apel pronunțate la 15 ianuarie 2019 a expirat la 15 februarie 2019.

Aceste momente certifică faptul că termenul de 30 zile de contestare cu recurs ordinar a deciziei instanței de apel, stabilit de art. 422 Cod de procedură penală nu a

fost respectat, deoarece recursul depus de avocatul Bargan Stela în numele inculpatului a fost declarat la 19 iunie 2020, fără a solicita de a restabili termenul de recurs.

Potrivit art. 319 alin. (2) Cod de procedură penală, *partea prezentă la un termen de judecată nu mai este citată pentru termenele ulterioare, chiar dacă va lipsi la vreunul dintre aceste termene*. Din economia acestei norme, se desprinde faptul că, dacă partea, cunoscând despre data următoarei ședințe, însă nu se prezintă la aceasta, consecințele neprezentării îi sunt imputabile, iar despre rezultatele ședinței partea urmează să se documenta individual. Or, cele consemnate supra sunt subsecvente și speței date, adică faptul că inculpatul nu s-a prezentat la ședința de judecată la care a fost pronunțat dispozitivul și decizia integrală a instanței de apel, nu îl absolvă de a declara în termen recursul ordinar.

În același context, este important de a menționa că, la pronunțarea hotărârii integrale legea nu solicită obligatoriu prezența părților, iar pentru părțile care nu s-au prezentat la pronunțarea sentinței, se consideră că au luat cunoștință de conținutul hotărârii motivate la data pronunțării, mai mult că hotărârile se plasează pe portalul web al instanței de judecată, astfel devenind publice pentru toți. Călăuzitoare în acest sens este și practica judiciară, potrivit căreia s-a statuat că neprezentarea părților, care au fost legal citate la ședința de judecată, dar s-au eschivat de a se prezenta, termenul de atac și pentru acestea oricum se calculează din momentul pronunțării hotărârii integrale.

Pe cale de consecință, având în vedere cele consemnate supra, Colegiul reține că, în cauza deferită judecătii, termenul de declarare a recursului a fost omis de către recurent. Or, termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Relevante în acest sens sunt și unele aspecte ale principiului securității raporturilor juridice ce se conțin în hotărârea CtEDO din 05 iunie 2012 în cauza Ghirea contra Moldovei, unde s-a statuat că: „ ... *principiul egalității armelor, care reprezintă unul din elementele noțiunii mai largi a procesului echitabil – presupune că fiecare parte beneficiară de o posibilitate rezonabilă de ași prezenta cazul în condițiile, că nu ar pune-o într-un dezavantaj substanțial în raport cu cealaltă parte.*” Prin alte cuvinte, aplicarea regulilor referitoare la termenele limită este de natură să aducă atingere principiului egalității armelor în cazul în care părțile nu beneficiază de aceleași mijloace pentru a-și susține argumentele în fața instanței.

În această ordine de idei, Colegiul penal consideră, că recursul ordinar declarat

de avocatul Bargan Stela în numele inculpatului este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Bargan Stela în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2018, în cauza penală privindu-l pe **Sîrbu Andrei Xxxxx**, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțarea integrală la **18 decembrie 2020**.

Președinte:

Diaconu Iurie

Judecători:

Guzun Ion

Catan Liliana